

Analýza uplatnitelnosti absolventů s těžkým postižením na trhu práce

Specifická část

Pardubický kraj

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Pedagogická
fakulta

Univerzita Palackého
v Olomouci

Seznam autorů:

PaedDr. Pavlína Baslerová, Ph.D.

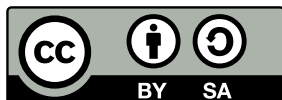
prof. PaedDr. Mgr. Jan Michalík, Ph.D.

Mgr. Jaromír Mašťalář, Ph.D.

Mgr. Marta Olivová

Mgr. Michaela Spurná

Bc. Veronika Smoláková

Toto dílo je licencováno pod licencí Creative Commons BY-SA (Uveďte původ – Zachovejte licenci).

Licenční podmínky najdete na adrese <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>.

OBSAH

Úvod	4	kapitola 4 SOCIÁLNÍ SLUŽBY V KRAJI PODÍLEJÍCÍ SE NA PODPOŘE OSOB s TĚŽKÝM ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM	18
kapitola 1 ZÁKLADNÍ DEMOGRAFICKÉ ÚDAJE	5	4.1 SR, SAS a STD	19
kapitola 2 OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM v KRAJI	6	4.2 Centra denních služeb (CDS), denní stacionáře (DS)	20
2.1 Počet osob s průkazem ZTP	7	4.3 TS, DOZP, CHB a PSB	21
2.2 Počet osob s invalidním důchodem	8	4.4 Odlehčovací služby (ODLS), osobní asistence (OSA)	22
2.3 Počet osob s příspěvkem na péči	9	4.5 NRZP a odborné sociální poradenství	23
2.4 Počet žáků s podpůrným opatřením 4. a 5. stupně	10	kapitola 5 AKTIVITY DALŠÍCH ORGANIZACÍ V KRAJI ZAMĚŘENÝCH NA PODPORU OSOB S TĚŽKÝM ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM	24
kapitola 3 ŠKOLY A TŘÍDY ZŘÍZENÉ PRO ŽÁKY SE ZP V KRAJI	11	5.1 Neziskový sektor podílející se na podpoře osob s TP	25
3.1 Přehled škol regionálního školství	12	5.2 Místní akční skupiny	26
3.2 Základní a střední školy samostatně zřízené pro žáky se zdravotním postižením	13	kapitola 6 PRACOVNÍ PŘÍLEŽITOSTI A KARIÉROVÉ PORADENSTVÍ PRO OSOBY S TĚŽKÝM ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM V KRAJI	27
3.3 Základní školy speciální a základní školy pro žáky s LMP	14	6.1 Úřady práce a Informační poradenská střediska	28
3.4 Střední školy kategorie C: praktické školy	15	6.2 Sociální podniky	29
3.5 Učební obory kat. E vybrané SŠ kat. vzdělávání (H, L, M)	16	6.3 Deset největších zaměstnavatelů v kraji	30
3.6 Školská poradenská zařízení	17	Závěr	31

ÚVOD

Specifická část Analýzy uplatnitelnosti absolventů s těžkým postižením na trhu práce monitoruje vzdělávací a pracovní příležitosti osob s těžkým postižením v Pardubickém kraji. Seznamuje současně čtenáře se systémem sociálních služeb, které těmto jedincům umožňují udržet adekvátní kvalitu života. Navazuje nejen na obecnou část Analýzy, ale také na další výstupy projektu Systémová podpora kariérového poradenství a tranzitních programů žáků se SVP v ČR, jehož realizátorem je Ústav speciálněpedagogických studií Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci:

- Rukověť kariérového poradce žáků se SVP – individuální plánování a tranzitní program a
- Rukověť kariérového poradce žáků se SVP – specifická část Pardubický kraj.

„Obecná“ část Rukověti seznamuje uživatele zejména s principy a postupy tranzitního programu, který je zaměřen nejen na přechod ze světa vzdělávání do světa práce, ale i na přechod ze světa vzdělávání do prostředí (nejčastěji sociálních služeb), které umožňuje udržení či zvýšení kvality života i bez pracovního uplatnění. Specifická část Rukověti nabízí čtenáři seznam a podrobnější charakteristiku organizací participujících na vzdělávání, sociální podpoře a zaměstnanosti osob s těžkým postižením v Pardubickém kraji. Předkládaná specifická část Analýzy pak prostřednictvím geoinformačních map umisťuje dané organizace do prostředí Pardubického kraje tak, aby byly pro uživatele co nejprůhlednější.

V první části Analýzy jsou krátce představeny základní demografické údaje Pardubického kraje.

Druhá část obsahuje základní informace (data bez mapových podkladů) o sociální podpoře osob s těžkým zdravotním postižením, vedoucí k identifikaci jejich počtu: počet osob s průkazy TP, ZTP a ZTP/P, počty osob pobírajících invalidní důchody a příspěvek na péči. Současně je tam uvedeno číselné vyjádření počtu žáků základních škol v kraji, kterým jsou přiznána podpůrná opatření 4. a 5. stupně.

Třetí kapitola se věnuje školským institucím, které vzdělávají či poskytují poradenskou podporu osobám se závažným zdravotním postižením. Čtenář v ní nalezne přehled všech škol regionálního školství v kraji, základních škol vzdělávajících žáky s mentálním postižením, základních a středních škol zřízených podle § 16 odst. 9, praktických škol, učebních oborů kategorie E a dalších vzdělávacích oborů těchto středních škol, které zároveň zřizují praktické školy či učební obory kategorie E.

Čtvrtá kapitola obsahuje grafické znázornění umístění těchto sociálních služeb, které se podílejí na podpoře osob s těžkým postižením: služby sociální rehabilitace, sociálně terapeutické dílny, sociálně aktivizační služby a další instituce participující na podpoře této cílové skupiny.

Pátá kapitola je zaměřena na základní fakta týkající se neziskových organizací, popisuje jejich propojenost se sociálními službami a informuje o aktivitách MAP a MAS, které aktuálně síťují služby aktérů podílejících se na podpoře osob se znevýhodněním. Poslední část této Analýzy mapuje pracovní příležitosti dostupné osobám s těžkým postižením v kraji. Uvádí organizace na chráněném i otevřeném trhu práce.

Data uvedená v Analýze jsou aktuální k lednu 2022.

kapitola 1 ZÁKLADNÍ DEMOGRAFICKÉ ÚDAJE

Počet obyvatel kraje: 522 856

Rozloha kraje: 4 519 km²

Krajské město: Pardubice

Pardubický kraj se nachází ve východní části Čech. Polohu kraje dále určují sousedící kraje – Středočeský, Královéhradecký, Olomoucký, Jihomoravský, Vysočina a Polsko. Rozlohou je 5. nejmenším krajem v ČR. Dle počtu obyvatel je v rámci všech 14 krajů ČR na 11. místě. Na jeho území se nacházejí 4 okresy, 15 správních obvodů obcí s rozšířenou působností a celkem 38 měst. Největším městem jsou Pardubice a pro zajímavost lze zmínit i bývalá okresní města Chrudim, Pardubice, Ústí nad Orlicí a Svitavy.

2.1 Počet osob s průkazem ZTP

2.2 Počet osob invalidním důchodem

2.3 Počet osob s příspěvkem na péči

2.4 Počet žáků s podpůrným opatřením 4. a 5. stupně

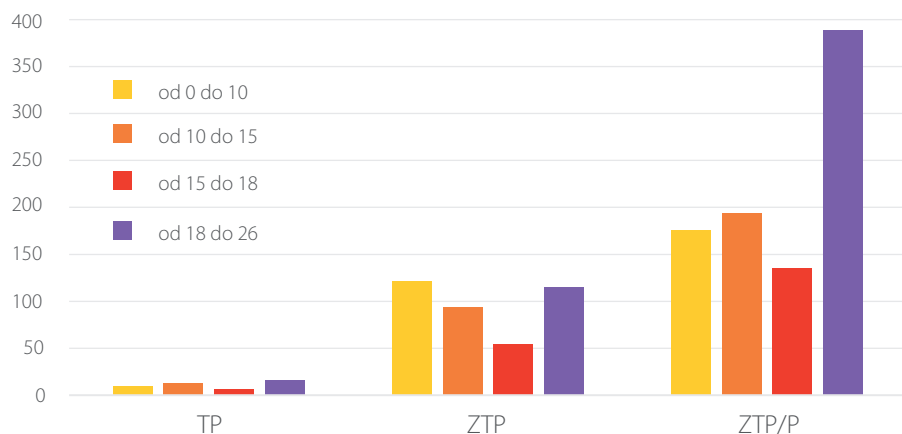
2.1 POČET OSOB S PRŮKAZEM ZTP

Počet průkazů TP (těžce postižený) je ve všech věkových kategoriích velmi nízký. Je tomu tak ostatně ve všech krajích republiky. Do jejich počtu se zřejmě promítá minimální výše benefitu, která z tohoto stupně podpory vyplývá.

Počet průkazů ZTP (zvláště těžce postižený) se vždy pohybuje kolem 100. Pouze ve věkové kategorii 15–18 let je jejich nominální počet přibližně poloviční, což však odpovídá délce tohoto věkového intervalu oproti věkovým intervalům ostatním.

Největší počet průkazů ve všech věkových kategoriích je zaznamenán u průkazu TP/P (zvláště těžce postižený s průvodcem). Tento typ průkazu je spojen s nejvyšší úrovní benefitů. Právě souvislost s průvodcem je zásadní pro děti s těžkým postižením v nízkém a školním věku. v dospělosti tento typ průkazu koreluje s přiznaným invalidním důchodem. Nízký počet průkazů ZTP/P ve věkové kategorii 15–18 let souvisí s krátkou délkou tohoto intervalu.

Počet průkazů ZTP v Pardubickém kraji v roce 2020

Počet průkazů ZTP v krajích České republiky v roce 2020

	od 0 do 10			od 10 do 15			od 15 do 18			od 18 do 26		
	TP	ZTP	ZTP/P	TP	ZTP	ZTP/P	TP	ZTP	ZTP/P	TP	ZTP	ZTP/P
Hlavní město Praha	38	180	318	31	140	291	14	58	169	52	191	355
Středočeský kraj	30	256	488	28	206	496	10	89	294	34	250	612
Jihočeský kraj	15	122	167	19	119	228	13	60	116	18	124	351
Plzeňský kraj	11	142	188	22	157	240	11	73	135	22	129	347
Karlovarský kraj	4	43	117	9	50	131	7	27	74	10	56	182
Ústecký kraj	34	208	384	41	203	462	18	114	273	39	270	620
Liberecký kraj	14	96	211	13	86	217	4	35	133	27	149	300
Královéhradecký kraj	12	173	178	13	142	211	5	59	128	17	163	358
Pardubický kraj	10	121	175	13	94	194	6	54	135	16	115	388
Kraj Vysočina	6	100	140	10	71	165	5	37	118	22	99	322
Jihomoravský kraj	37	313	434	43	232	412	16	96	247	49	266	639
Olomoucký kraj	13	134	206	8	100	209	9	45	131	18	112	366
Zlínský kraj	4	126	226	14	108	218	7	53	159	20	136	376
Moravskoslezský kraj	24	186	358	34	163	446	19	75	280	51	237	727

TP	Vyhrazené místo k sezení v dopravních prostředcích HD. Přednost při vyřizování úředních úkonů.
ZTP	Vyhrazené místo k sezení v dopravních prostředcích HD. Přednost při vyřizování úředních úkonů. Bezplatná doprava v MHD. 75% sleva při cestování vlakem a autobusem (mimo MHD). Možná sleva na kulturní a sportovní akce (záleží na pořadateli).
ZTP/P	Vyhrazené místo k sezení v dopravních prostředcích HD. Přednost při vyřizování úředních úkonů. Bezplatná doprava v MHD. 75% sleva při cestování vlakem a autobusem (mimo MHD). Možná sleva na kulturní a sportovní akce (záleží na pořadateli). Bezplatné využití veřejné hromadné dopravy pro průvodce. Bezplatná přeprava vodícího psa.

2.2 POČET OSOB S INVALIDNÍM DŮCHODEM

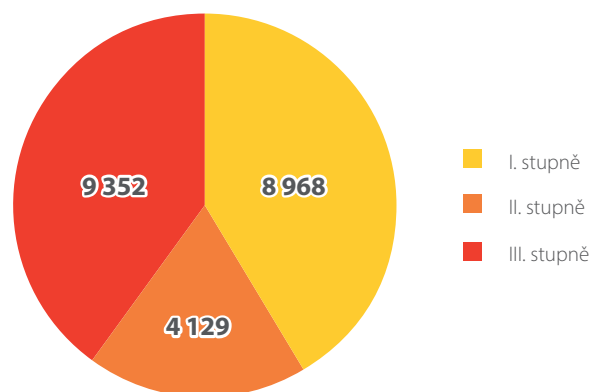
Nejvyšší počet osob s invalidním důchodem je v kategorii I. stupně invalidity, a to více než 9 000 osob. v porovnání s Krajem Vysočina, který je počtem obyvatel srovnatelný s Pardubickým krajem, četnost osob v I. stupni invalidity převyšuje přibližně o 500. Druhá nejvyšší četnost osob s invalidním důchodem je ve III. stupni invalidity a nejméně osob spadá do II. stupně.

Invalidní důchod 1. st.	Invalidita 1. stupně Pokles pracovní schopnosti o 35 % až 49 %.
Invalidní důchod 2. st.	Invalidita 2. stupně Pokles pracovní schopnosti o 50 % až 69 %.
Invalidní důchod 3. st.	Invalidita 3. stupně Pokles pracovní schopnosti nejméně o 70 %.

Počet osob s ID podle stupně v krajích České republiky v roce 2020

	I. stupně	II. stupně	III. stupně
Hlavní město Praha	10 454	6 048	13 295
Středočeský kraj	19 721	8 424	18 725
Jihočeský kraj	11 918	4 548	9 266
Plzeňský kraj	9 346	5 239	10 844
Karlovarský kraj	3 999	1 968	4 580
Ústecký kraj	18 265	7 629	15 384
Liberecký kraj	7 677	3 453	7 789
Královéhradecký kraj	8 575	4 086	9 908
Pardubický kraj	9 352	4 129	8 968
Kraj Vysočina	8 840	4 092	8 766
Jihomoravský kraj	24 696	10 476	19 369
Olomoucký kraj	9 907	3 850	9 713
Zlínský kraj	10 222	4 114	11 026
Moravskoslezský kraj	20 062	8 570	20 346

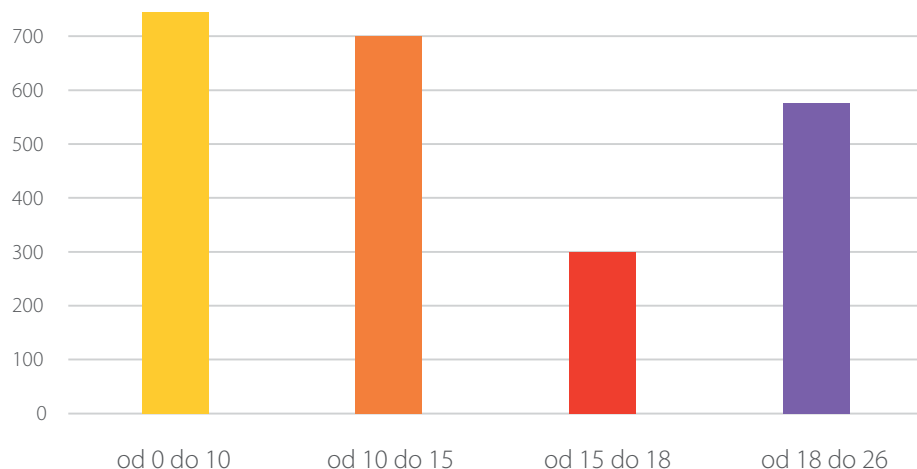
Počet osob s ID v Pardubickém kraji v roce 2020

2.3 POČET OSOB S PŘÍSPĚVKEM NA PÉČI

Počet vyplacených příspěvků na péči v Pardubickém kraji do 18 let věku je celkem 1 744, což lze komparovat s Krajem Vysočina, který má přibližně stejný počet obyvatel. v Kraji Vysočina bylo v roce 2020 vyplaceno 1 343 příspěvků na péči osobám do 18 let věku. Četnost vyplácení příspěvku na péči osobám do 18 let věku se ve zmiňovaných krajích výrazně neliší. Stejně tomu je i u vyplácení příspěvků na péči v kategorii nad 18 let (18–26 let) – v roce 2020 bylo vyplaceno v Pardubickém kraji 576 příspěvků na péči a v Kraji Vysočina 489 příspěvků. Je nutné upozornit na fakt, že částky pobíraného příspěvku na péči do 18 let věku a nad 18 let věku jsou rozdílné. Nárok na příspěvek na péči má však osoba starší 1 roku. Děti do 1 roku se tudíž do dané kategorie nepočítají, i když je věkový rozptyl vymezen 0–10 let.

Počet vyplacených příspěvků na péči v Pardubickém kraji v roce 2020

Počet vyplacených příspěvků na péči v České republice v roce 2020

	od 0 do 10	od 10 do 15	od 15 do 18	od 18 do 26
Hlavní město Praha	1 298	1 012	429	677
Středočeský kraj	1 797	1 511	684	1 000
Jihočeský kraj	697	763	334	575
Plzeňský kraj	761	840	353	561
Karlovarský kraj	361	400	172	297
Ústecký kraj	1 293	1 385	639	1 058
Liberecký kraj	670	584	263	477
Královéhradecký kraj	837	707	343	620
Pardubický kraj	744	700	300	576
Kraj Vysočina	575	521	247	489
Jihomoravský kraj	1 653	1 414	683	1 070
Olomoucký kraj	772	670	341	576
Zlínský kraj	668	646	316	565
Moravskoslezský kraj	1 206	1 174	613	1 152

Stupeň závislosti	Osoby do 18 let	Osoby od 18 let
I. lehká závislost	3 300 Kč	880 Kč
II. středně těžká závislost	6 600 Kč	4 400 Kč
III. těžká závislost	13 900 Kč	12 800 Kč
IV. úplná závislost	19 200 Kč	19 200 Kč

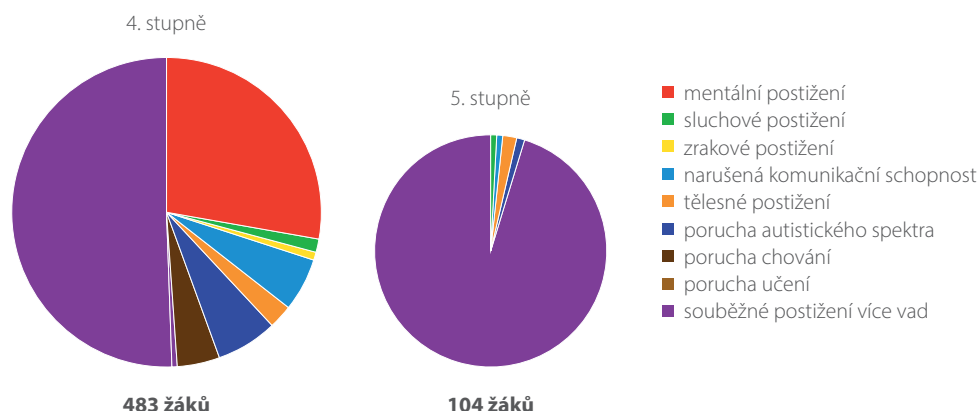
2.4 POČET ŽÁKŮ S PODPŮRNÝM OPATŘENÍM 4. a 5. STUPNĚ

Mezi žáky s těžkým postižením jsou zařazováni především žáci s potřebou podpůrných opatření 4. a 5. stupně. Odborná literatura pojem těžké postižení nevysvětluje jednotně. Pro potřebu této Analýzy jsme čerpali ze statistického výkaznictví škol a uvádíme počty žáků, kteří jsou ve statistických výkazech MŠMT uvedeni jako příjemci PO 4. a 5. stupně. Polovina žáků, kteří jsou v Pardubickém kraji příjemci PO 4. stupně, jsou žáci se souběžným postižením více vadami. Více než čtvrtina žáků jsou žáci s mentálním postižením. U této skupiny se jedná zejména o žáky se středním stupněm mentální retardace, kteří jsou v rámci povinného vzdělávání zejména žáky základní školy speciální. v nízkých desítkách se pak jedná o žáky s těžkými dopady PAS, NKS, poruch chování a tělesného postižení do vzdělávání. Žáci s těžkým smyslovým postižením (zpravidla nevidomí a neslyšící žáci) se objevují v počtu jednotek.

Počet žáků ve 4. a 5. stupni PO podle postižení v České republice v roce 2020

	4. stupeň									5. stupeň							
	MP	SP	ZP	NKS	TP	PAS	CHOV	UC	SPVV	SP	ZP	NKS	TP	PAS	CHOV	UC	SPVV
Hlavní město Praha	112	63	33	55	15	84	26	9	480	0	0	1	6	6	1	0	210
Středočeský kraj	159	5	5	16	18	53	25	3	588	0	0	0	4	8	0	0	176
Jihočeský kraj	159	18	2	5	8	72	6	2	129	0	0	0	5	9	0	0	103
Plzeňský kraj	146	19	8	15	21	18	8	0	350	0	0	0	2	0	0	0	99
Karlovarský kraj	57	10	3	15	3	3	8	25	193	0	0	0	0	0	0	0	65
Ústecký kraj	263	4	13	40	17	42	10	3	449	1	0	0	0	8	0	0	271
Liberecký kraj	66	17	1	21	2	62	11	2	180	0	1	0	2	15	0	0	79
Královéhradecký kraj	159	12	5	43	11	97	8	1	371	0	0	0	2	1	1	0	60
Pardubický kraj	135	6	4	28	11	32	21	3	243	1	0	1	2	1	0	0	99
Kraj Vysočina	110	6	3	8	2	11	0	0	197	0	0	0	0	1	0	0	81
Jihomoravský kraj	140	23	10	24	47	359	13	1	311	1	1	0	1	51	0	0	155
Olomoucký kraj	84	27	7	23	10	8	8	3	310	1	0	0	0	0	0	0	105
Zlínský kraj	140	23	4	28	8	16	2	1	232	0	0	0	2	0	0	0	121
Moravskoslezský kraj	672	76	11	201	53	434	39	1	291	0	0	4	6	117	0	0	378

Počet žáků ve 4. a 5. stupni PO podle postižení v Pardubickém kraji v roce 2020

Mezi žáky s potřebou podpory v 5. stupni se téměř výhradně objevují žáci se souběžným postižením více vadami. Další žáci s postižením, jehož důsledkem jsou velmi závažné dopady do vzdělávání, se objevují ojediněle. Školy, které jsou v kraji zřízeny dle § 16 odst. 9, vzdělávají vždy žáky s postižením v kombinaci s mentálním postižením (s výjimkou tříd pro žáky s logopedickými vadami a tříd pro žáky s poruchami chování v Lanškrouně). Lze tedy předpokládat, že žáci jejichž postižení není v kombinaci s postižením mentálním, jsou vzděláváni především v tzv. běžných základních školách.

3.1 Přehled škol regionálního školství

3.2 Základní a střední školy samostatně zřízené pro žáky se zdravotním postižením

3.3 Základní školy speciální a základní školy pro žáky s lehkým mentálním postižením

3.4 Střední školy kategorie C: praktické školy

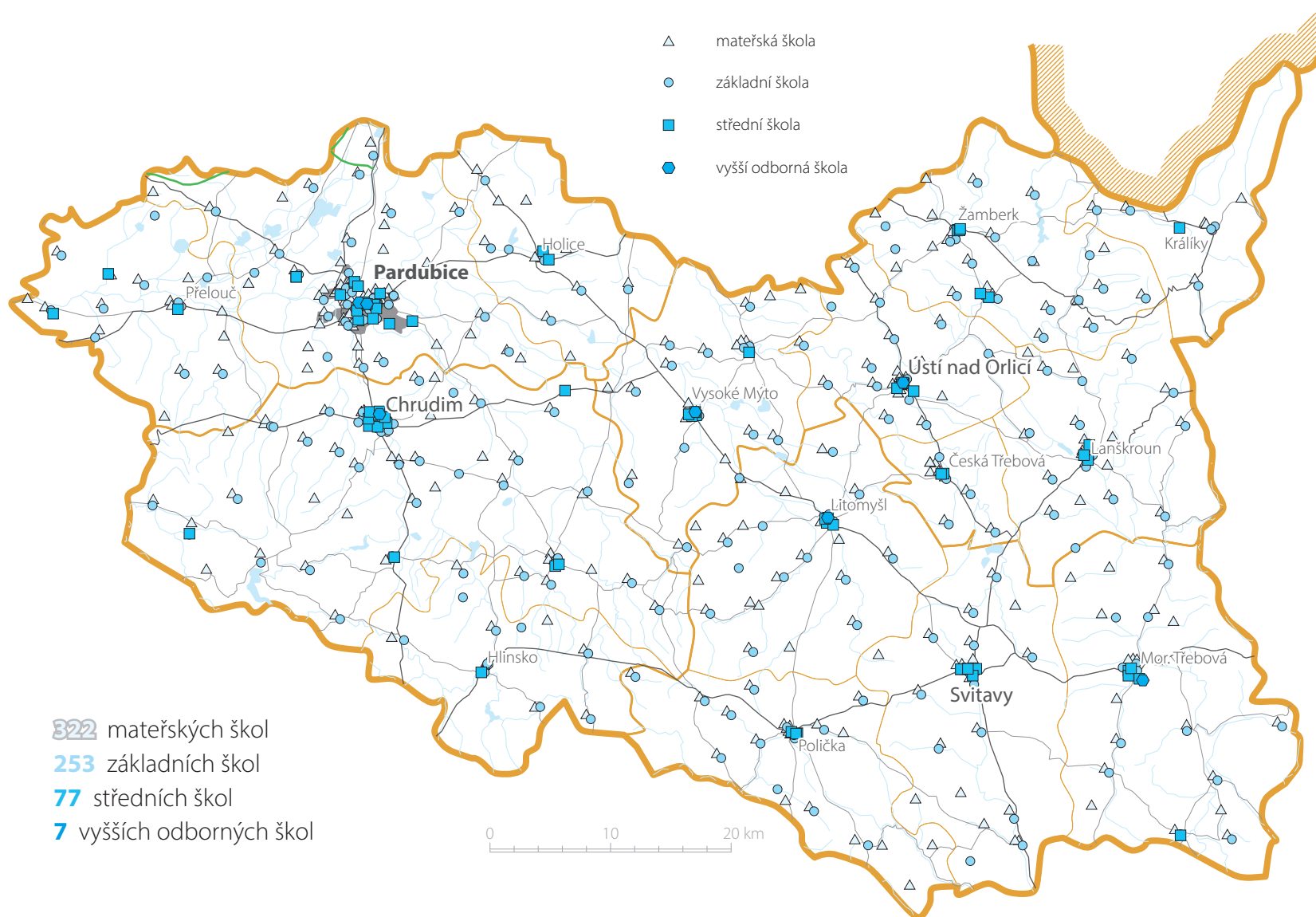
3.5 Učební obory kategorie E a vybrané SŠ kategorie vzdělávání (H, L, M)

3.6 Školská poradenská zařízení

3.1 PŘEHLED ŠKOL REGIONÁLNÍHO ŠKOLSTVÍ

Rozmístění mateřských a základních škol, které zřizují jednotlivé obce, je rovnoměrné a koreponduje s hustotou osídlení v kraji. Logicky nejhustější je síť mateřských škol. Je běžnou praxí, že řada mateřských škol tvoří jeden subjekt se školou základní, a to nejen v aglomeracích s nízkým počtem obyvatel.

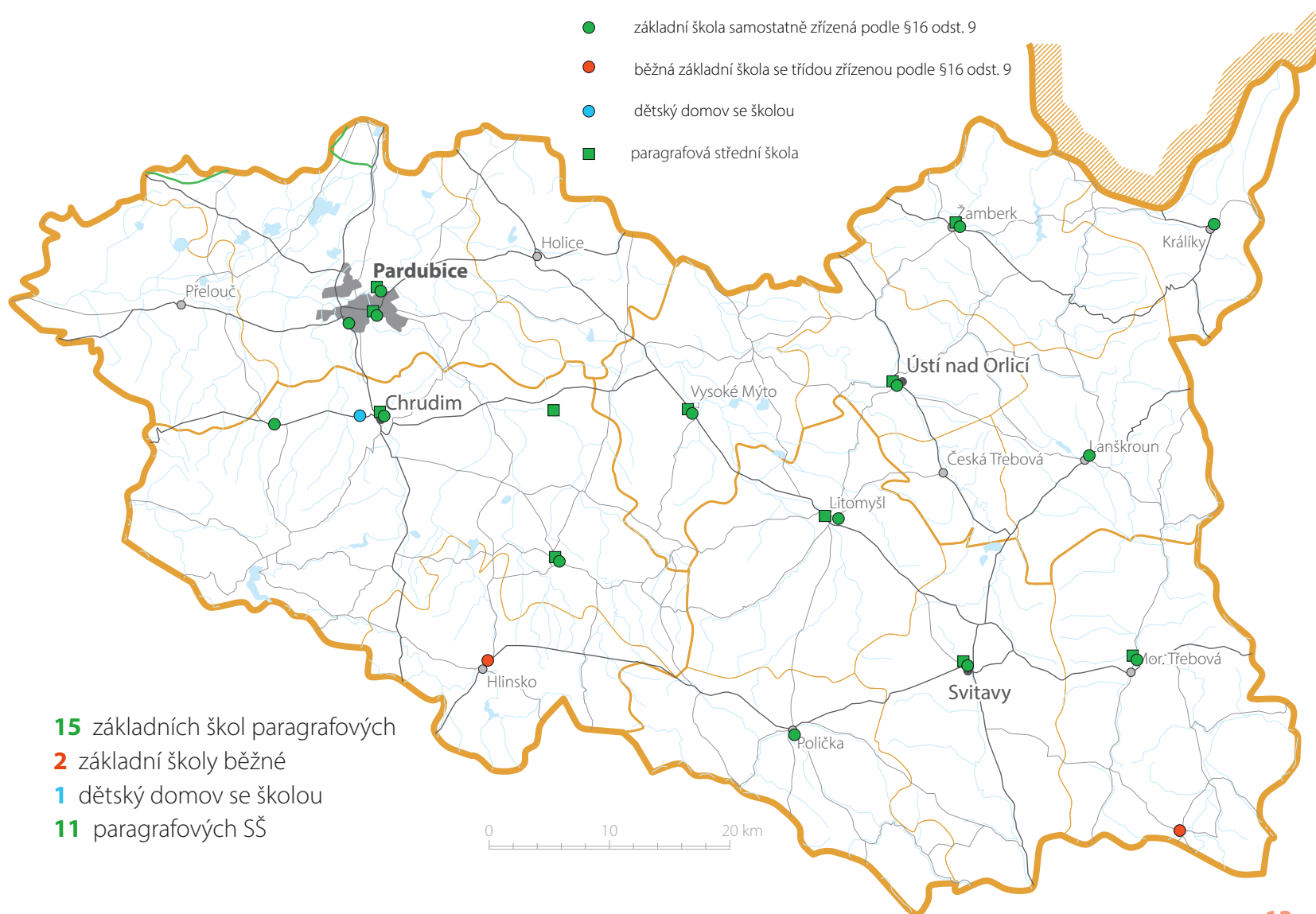
Střední školy se přirozeně koncentrují v jednotlivých městech kraje. v každém z okresů je několik gymnázií, v kraji je zastoupena obvyklá nabídka středních škol (střední školy zdravotnické, obchodní, hotelové, zemědělské, technické...). Běžnou nabídku středních škol doplňuje Vojenská střední škola a vyšší odborná škola Ministerstva obrany v Moravské Třebové, která má celorepublikovou působnost. Součástí 7 středních škol jsou vyšší odborné školy poskytující možnost získat absolventům vyšší stupeň kvalifikace v oboru, pro který je střední škola zřízena.

3.2 ZŠ A SŠ SAMOSTATNĚ ZŘÍZENÉ PRO ŽÁKY SE ZP

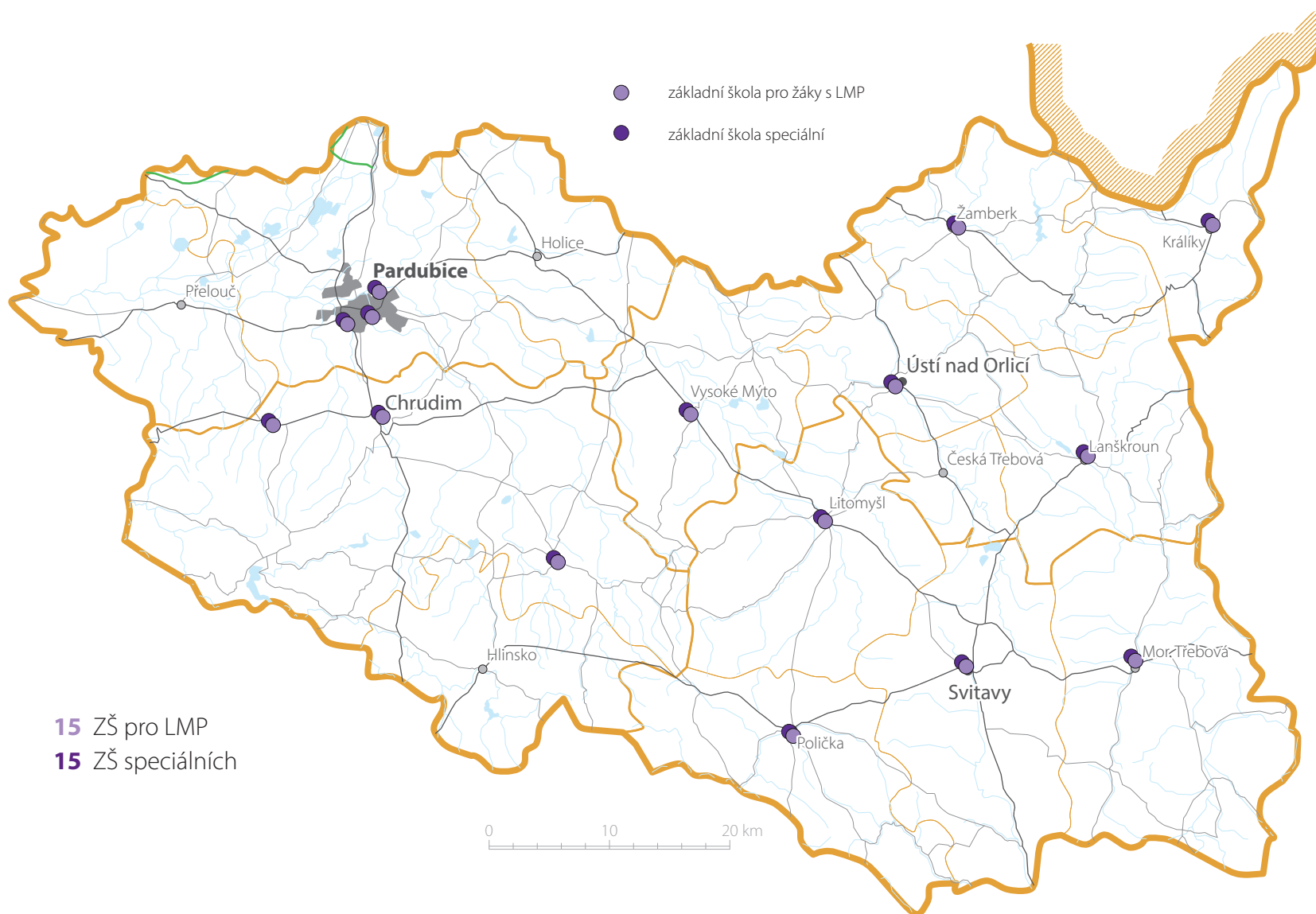
Na území Pardubického kraje je rozložení základních a středních škol zřízených dle § 16 odst. 9 rovnoměrné. Tyto školy chybí jen na jihozápadě, v oblasti mezi Chrudimí a Hlinskem směrem k hranicím kraje. Pouze na dvou běžných základních školách jsou zřízeny „paragrafové“ třídy a v kraji je jeden Dětský domov se školou. Základní školy, které jsou zřízeny dle § 16 odst. 9, nejsou v kraji zastoupeny v Přelouči, Holicích, České Třebové a Hlinsku (v České Třebové funguje odloučené pracoviště Speciální základní školy Ústí nad Orlicí).

Paragrafové střední školy v kraji jsou zaměřené na vzdělávání žáků s mentálním postižením – jedná se o praktické školy a odborná učiliště kategorie E.

3.3 ZŠ SPECIÁLNÍ A ZŠ PRO ŽÁKY S LMP

Rozložení základních škol pro žáky s lehkým mentálním postižením a základních škol speciálních je v kraji zastoupeno rovnoměrně, a to v počtu 15 a 15. V každém městě, kde se tyto školy vyskytují, je přítomna jak základní škola speciální, tak i základní škola, kam dochází žáci s lehkým mentálním postižením. Všechny školy ZŠ pro žáky s LMP a ZŠ speciální jsou součástí jednoho subjektu. Zmiňované školy zcela chybí v Přelouči, Holicích, a Hlínku. Nejvíce je tato kategorie speciálního školství zastoupena v Pardubicích, kde se nachází 3 základní školy speciální a 3 základní školy, které navštěvují žáci s lehkým mentálním postižením (všechny vždy pod jedním subjektem).

3.4 STŘEDNÍ ŠKOLY KATEGORIE C: PRAKTICKÉ ŠKOLY

V Pardubickém kraji se nachází 9 praktických škol. Tyto školy nejsou zastoupeny v Přelouči, Holicích, Králíkách, Lanškrouně, České Třebové, Litomyšli, Poličce a Hlinsku. Celkově je jejich koncentrace nižší na jihu a západě Pardubického kraje. Dané praktické školy nabízejí ve všech 9 případech obory dvouleté a jen ve 2 případech jednoleté. Lze také tvrdit, že dojezdová vzdálenost do těchto škol je okolo 30 km. Dojíždění může celkovou situaci ztěžovat finančně i časově. Výhodou proto může být internát, který je součástí praktických škol v Ústí nad Orlicí, Žamberku, Chroustovicích a v Moravské Třebové.

9 praktických škol

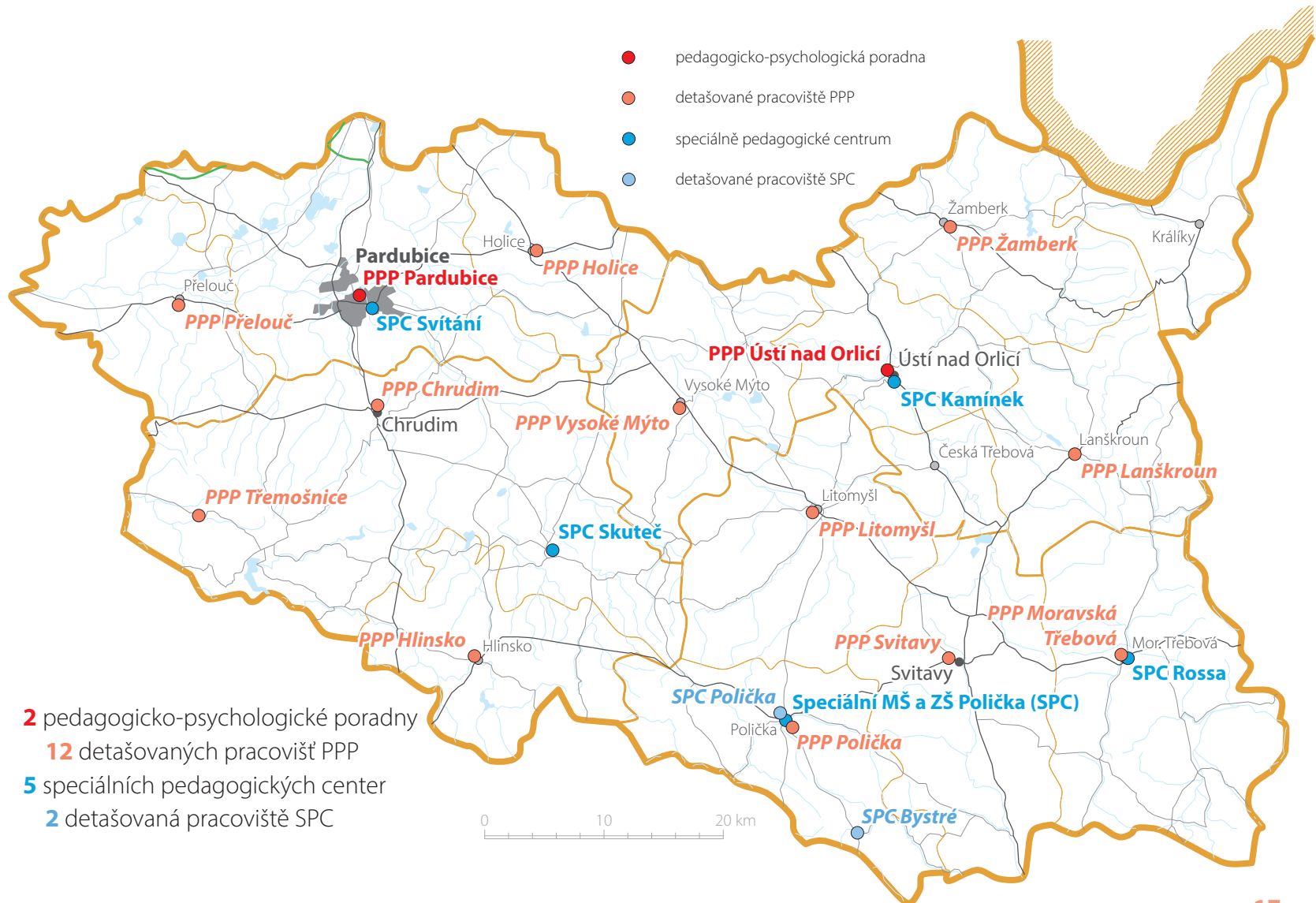
3.5 UČEBNÍ OBORY KAT. E A VYBRANÉ SŠ KAT. VZDĚLÁVÁNÍ (H, L, M)

Pardubický kraj nabízí žákům s mentálním postižením učební obory kategorie E v rámci 3 škol. Tyto školy se nacházejí v Žamberku, Chroustovicích a Litomyšli. Je zde zřízena také 1 škola v Litomyšli, která kromě vzdělávacích oborů kategorie E nabízí žákům vzdělání v kategoriích H, L, M. I když nepředpokládáme, že by se žáci s mentálním postižením stali žáky maturitních oborů, mohou někteří pokračovat ve studijní dráze v učebním oboru kategorie H a pro žáky s těžkým postižením (bez MP) jsou otevřeny i studijní obory L a M. Dojezdová vzdálenost je až kolem 50 km, proto je výhodou zřízený internát při SŠ v Žamberku nebo domovy mládeže při OU v Chroustovicích či SŠ v Litomyšli. Žáci se také musí spoléhat na nabídku učebních oborů v sousedních krajích, protože nabídka tohoto stupně vzdělání je v Pardubickém kraji nízká.

3.6 ŠKOLSKÁ PORADENSKÁ ZAŘÍZENÍ

Pardubický kraj klientům nabízí 2 velká pracoviště PPP, která mají svá detašovaná pracoviště. PPP v Ústí nad Orlicí má 7 detašovaných pracovišť v Lanškrouně, Litomyšli, Moravské Třebové, Poličce, Svitavách, Vysokém Mýtě a Žamberku. PPP v Pardubicích má 5 detašovaných pracovišť v Přelouči, Holici, Chrudimi, Hlinsku v Čechách a Třebošnici. Lze tvrdit, že dostupnost jednotlivých detašovaných pracovišť je velice dobrá a zasíťování v rámci PPP v Pardubickém kraji je vyhovující. Horší situace je již v rámci jednotlivých SPC. Zde jsou tato školská poradenská zařízení zastoupena převážně ve východní části kraje. v západní polovině kraje se nachází jen SPC Svítání a SPC Skuteč. Dostupnost do těchto zařízení může být pro žáky nebo jejich rodiče komplikovanější.

kapitola 4 **SOCIÁLNÍ SLUŽBY V KRAJI PODÍLEJÍCÍ SE NA PODPOŘE OSOB S TĚŽKÝM ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM**

4.1 Sociální rehabilitace (SR), sociálně aktivizační služby (SAS), sociálně terapeutické dílny (STD)

4.2 Centra denních služeb (CDS), denní stacionáře (DS)

4.3 Týdenní stacionáře (TS), domovy pro osoby se zdravotním postižením (DOZP), chráněná bydlení (CHB), podpora samostatného bydlení (PSB)

4.4 Odlehčovací služby (ODLS), osobní asistence (OSA)

4.5 Národní rada pro zdravotně postižené (NRZP) a odborné sociální poradenství

4.1 SOC. REHAB., SOC. AKT. SLUŽBY A SOC. TERAP. DÍLNY

V kraji se nachází celkem 32 těchto sociálních služeb (14 SR, 14 SAS a pouze 4 STD). Jak je patrné, výrazná kumulace je soustředěna zejména v Pardubicích. v Chrudimi se nachází 3 SR a 1 STD, v Lanškrouně pak 2 SR a 1 STD. Relativně hustá síť se nachází ve střední části a na severovýchodě kraje. Naopak nižší zastoupení těchto specificky orientovaných sociálních služeb, zaměřených na nácvik potřebných dovedností směřujících k dosažení co největší samostatnosti, soběstačnosti a zvýšení pracovního uplatnění daného jedince, je v západní části kraje. Ve městech Vysoké Mýto, Litomyšl či Holice tyto služby chybí zcela.

Počet sociálních služeb

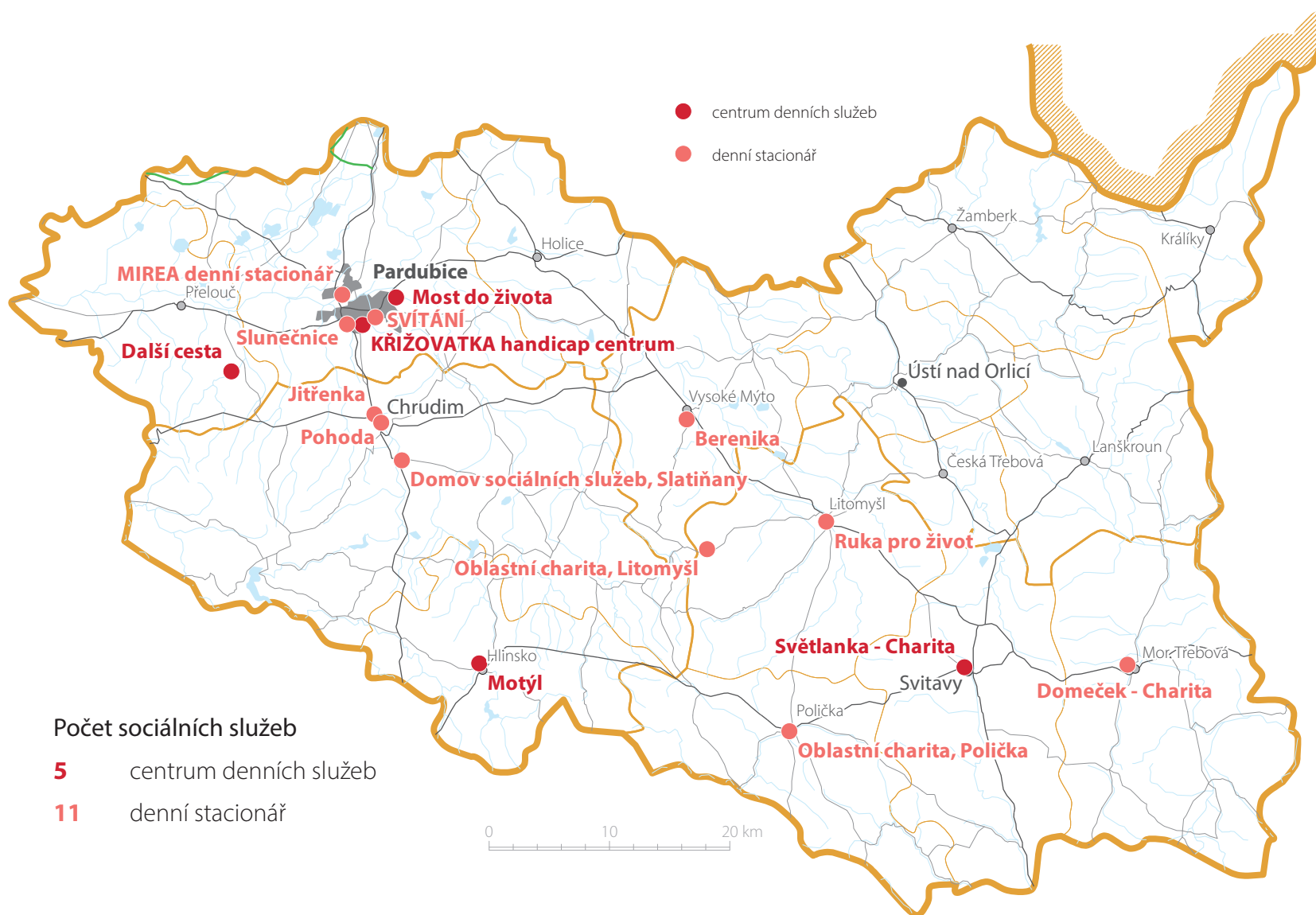
- 14** soc. rehabilitace
- 4** soc. aktivizační služba
- 14** soc. terapeutická dílna

- sociální rehabilitace
- sociálně aktivizační dílny
- sociálně terapeutické dílny

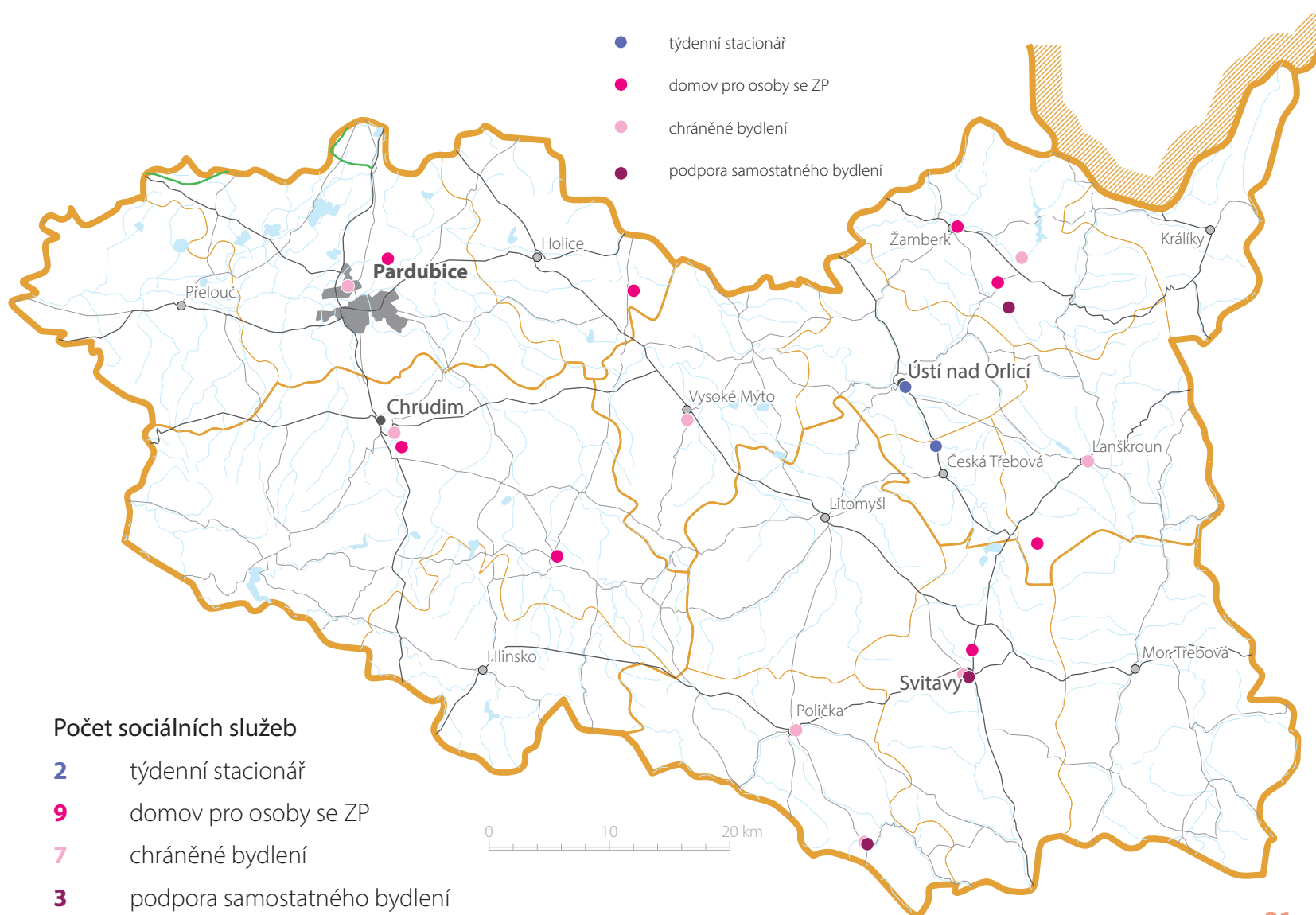
4.2 CENTRA DENNÍCH SLUŽEB A DENNÍ STACIONÁŘE

CDS jsou v kraji zastoupena pouze v 5 případech – Pardubice (2), Svitavy, Hlinsko a Choltice. Četnost DS je vyšší – celkem 11. Zde opět vyšší zastoupení v krajském městě. Další služby DS se nachází ve městech Chrudim, Polička, Vysoké Mýto, Litomyšl a Moravská Třebová. Naopak absence DS je v celé severozápadní oblasti kraje – Ústí nad Orlicí, Žamberk, Králíky, Česká Třebová, Lanškroun. Celkový počet CDS a DS v Pardubickém kraji považujeme za celkově velmi nízký, neboť se jedná o významné sociální služby určené osobám se zdravotním postižením z důvodu snížené soběstačnosti, vyžadující pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby, které jsou poskytovány ambulantní formou. I přesto, že součástí služby není poskytování ubytování, jedná se o významný typ podpory nejen pro danou cílovou skupinu, ale i pro pečující osoby.

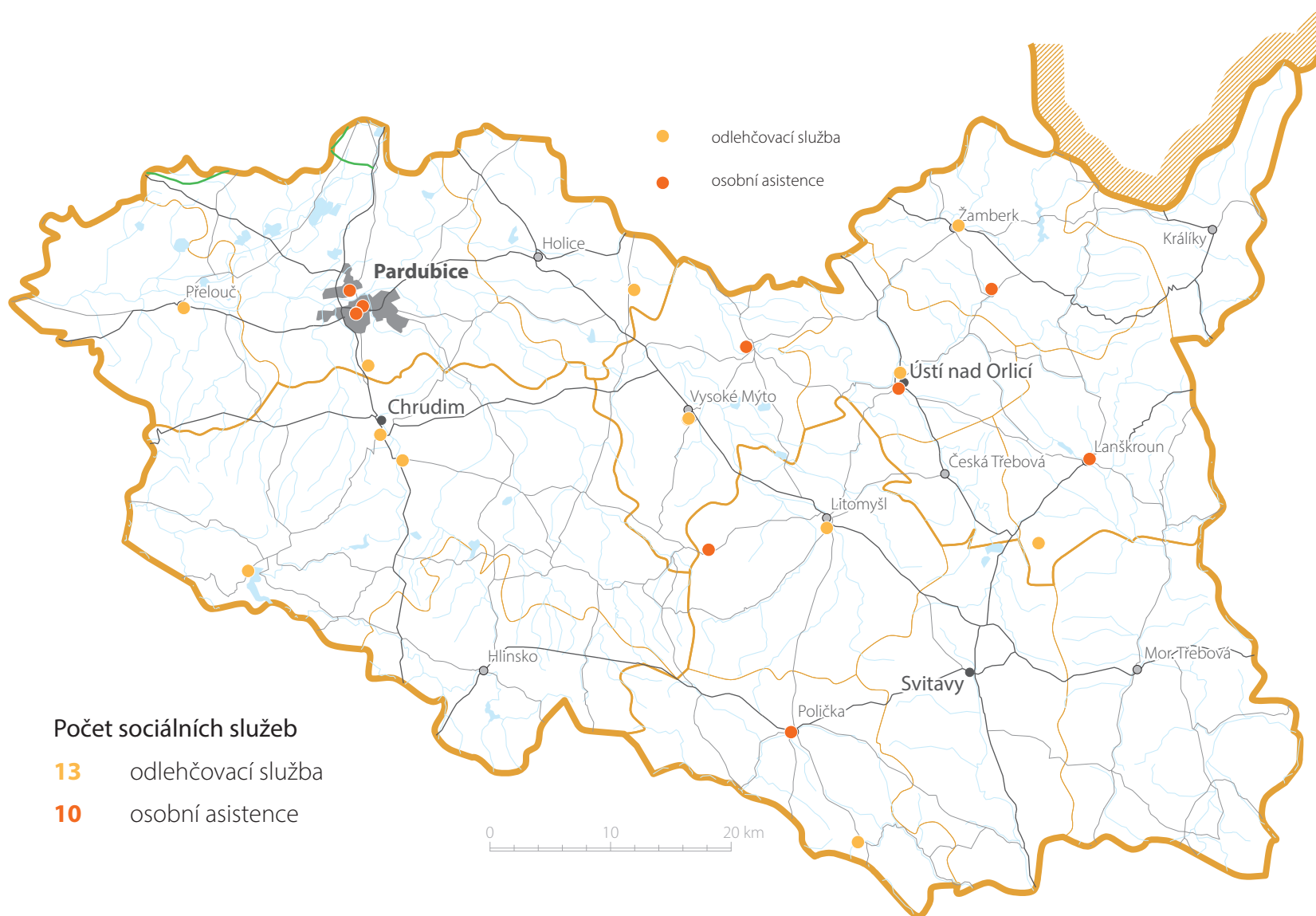
4.3 TS, DOZP, CHB a PSB

Pobytové sociální služby, jak již napovídá název, kombinují činnosti podporující soběstačnost, zvládnání běžných úkonů péče o vlastní osobu včetně možnosti celoročního ubytování. Ty jsou v Pardubickém kraji zastoupeny v celkovém počtu 21. v rámci typů pobytových služeb převažují DOZP (9) a dále pak CHB (7). Celkové rozložení pobytových sociálních služeb v kraji není rovnoměrné. Jak je navíc patrné, zcela se vyhýbají místům okolo měst Přelouč, Hlinsko, Moravská Třebová, Králíky, Holice či Litomyšl.

4.4 ODLEHČOVACÍ SLUŽBY A OSOBNÍ ASISTENCE

V Pardubickém kraji se nachází celkem 23 registrovaných služeb (13 ODSL a 10 OSA) nabízejících terénní sociální služby pro danou cílovou skupinu – tj. podpora poskytovaná v přirozeném sociálním prostředí daného jedince. Služby jsou v kraji kumulovány v Pardubicích (celkem 3) a blízkém okolí (Přelouč, Chrudim). Dále pak v Ústí nad Orlicí (2) a dalších městech. Optikou celkového pohledu na kraj a hustoty obsazení obou služeb lze říci, že je obsazení poměrně nízké. Dokonce v určitých oblastech (Hlinsko, Svitavy, Moravská Třebová, Česká Třebová, Králíky) možnost využívat tuto velmi důležitou podporu prostřednictvím OSA i ODSL zcela chybí.

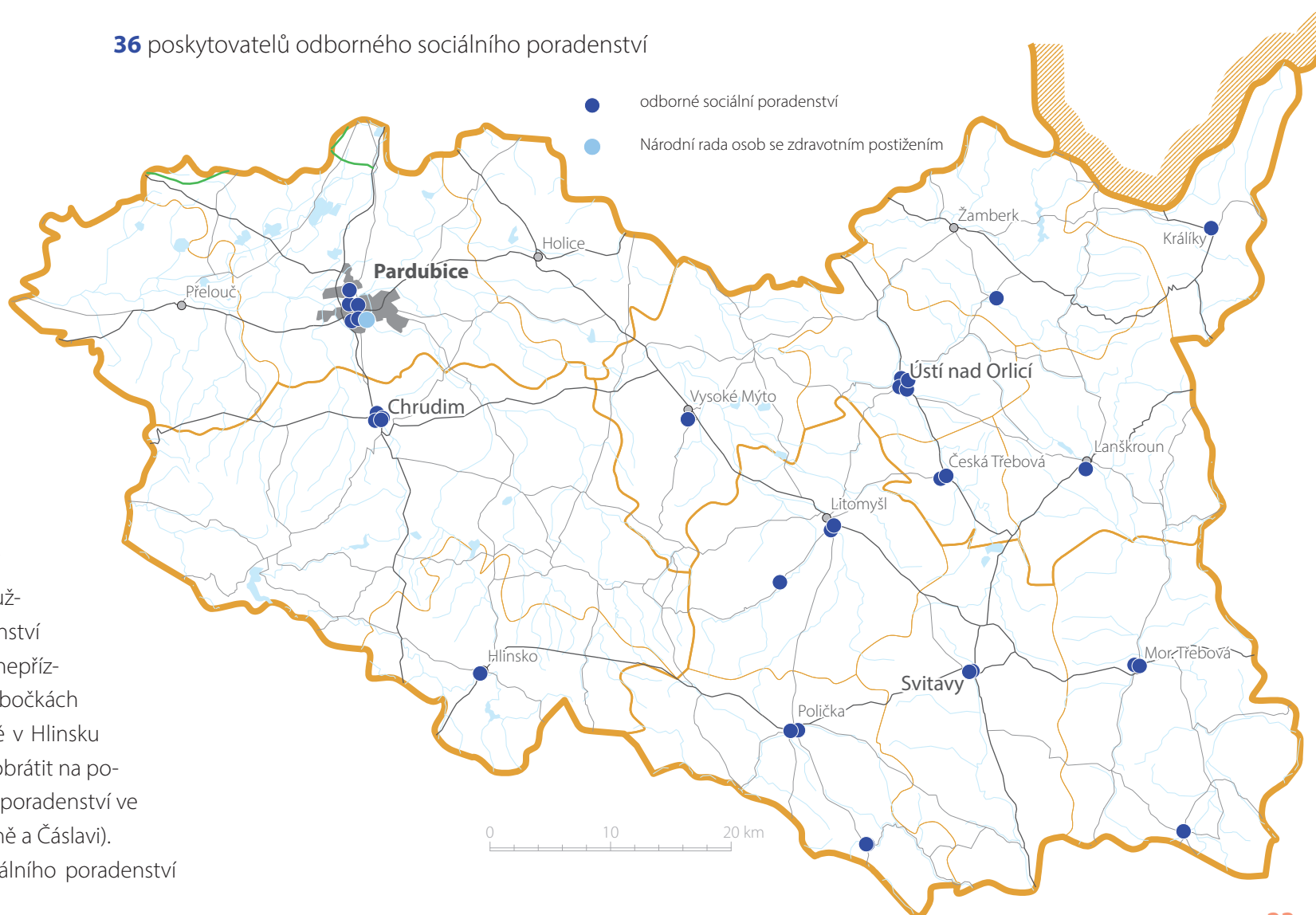
4.5 NRZP A ODBORNÉ SOCIÁLNÍ PORADENSTVÍ

Krajská Národní rada osob se zdravotním postižením ČR má sídlo své poradny v Pardubicích. Zastřešuje další členy a členské organizace v kraji, jež se zabývají pomocí osobám se zdravotním postižením. Občanům s těžkým zdravotním postižením jsou k dispozici další poskytovatelé odborného sociálního poradenství, které nalezneme v každém větším městě – v Pardubicích, Ústí nad Orlicí, Chrudimi, Svitavách, Litomyšli či Moravské Třebové.

Pokrytí bezplatnými sociálními poradnami není v Pardubickém kraji rovnoměrné. v severozápadní a jihozápadní části kraje totiž služby odborného sociálního poradenství zcela chybí. Občané mohou svou nepříznivou situaci řešit na nejbližších pobočkách v Pardubicích či Chrudimi (lokálně v Hlinsku v Čechách a Poličce), případně se obrátit na poskytovatele odborného sociálního poradenství ve Středočeském kraji (nejblíže v Kolíně a Čáslavi).

Více ke službách odborného sociálního poradenství najdete na <https://iregistr.mpsv.cz>.

36 poskytovatelů odborného sociálního poradenství

kapitola 5 **AKTIVITY DALŠÍCH ORGANIZACÍ V KRAJI ZAMĚŘENÝCH NA PODPORU OSOB S TĚŽKÝM ZP**

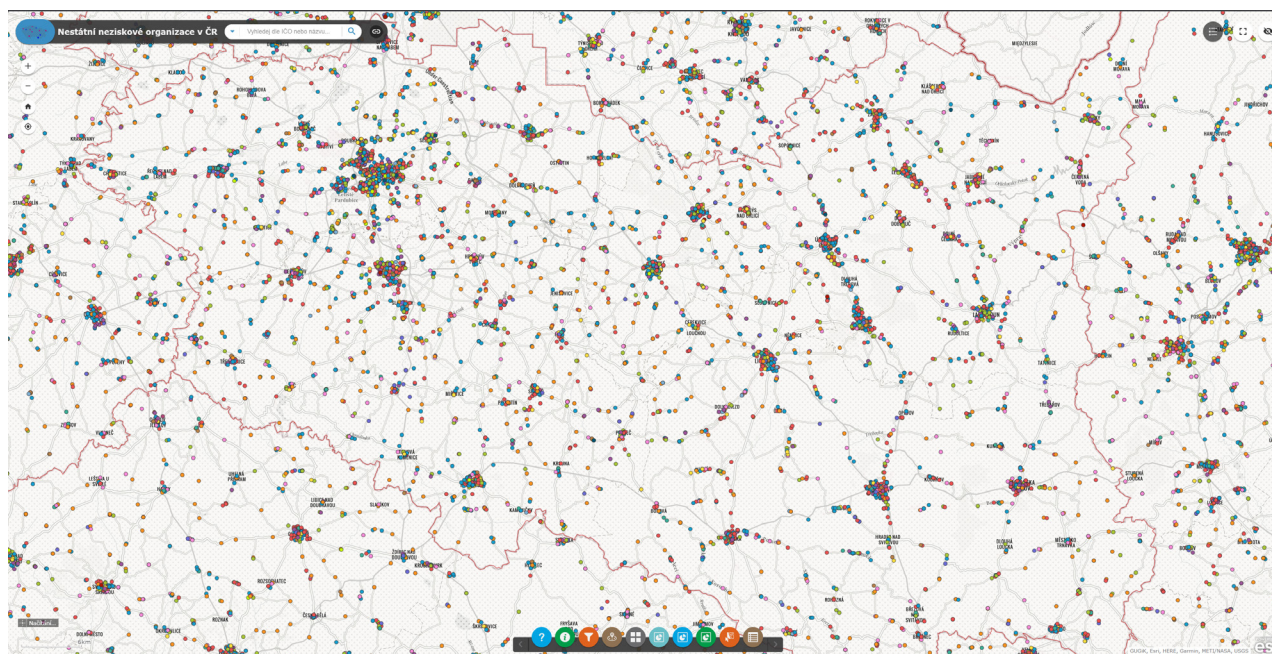
5.1 Neziskový sektor podílející se na podpoře osob s těžkým zdravotním postižením (TP)

5.2 Místní akční skupiny (MAS)

5.1 NEZISKOVÝ SEKTOR PODÍLEJÍCÍ SE NA PODPOŘE OSOB S TP

Nestátní neziskové organizace (NNO) Pardubického kraje jsou bohatě koncentrovány kolem 3 center – krajské město Pardubice, Chrudim a Svitavy. Další neziskové organizace nalezneme v centrech jednotlivých okresů. Při pohledu na mapu Pardubického kraje síť NNO slábne směrem k periferním oblastem kraje.

Neziskový sektor, který se podílí na podpoře osob s TP, v převážné většině tvoří poskytovatelé sociálních služeb a volnočasových aktivit (rekondiční a rehabilitační pobyty pro osoby s TP, zájmové spolky, svépomocné organizace). Velké procento NNO představují církevní organizace. Mezi poskytovateli sociálních služeb v oblastech ležících na hranici krajů má největší zastoupení pečovatelská služba. Blíže ke středu kraje a v blízkosti výše jmenovaných center nalezneme pestřejší nabídku požadovaných a specializovaných služeb vhodných pro osoby s těžkým postižením. v Pardubickém kraji, podobně jako v ostatních krajích ČR, má obecně mezi NNO největší zastoupení zájmová, sportovní činnosti a rovněž vzdělávání. Poslední příčku zaujmají již zmiňované sociální služby a církevní spolky.

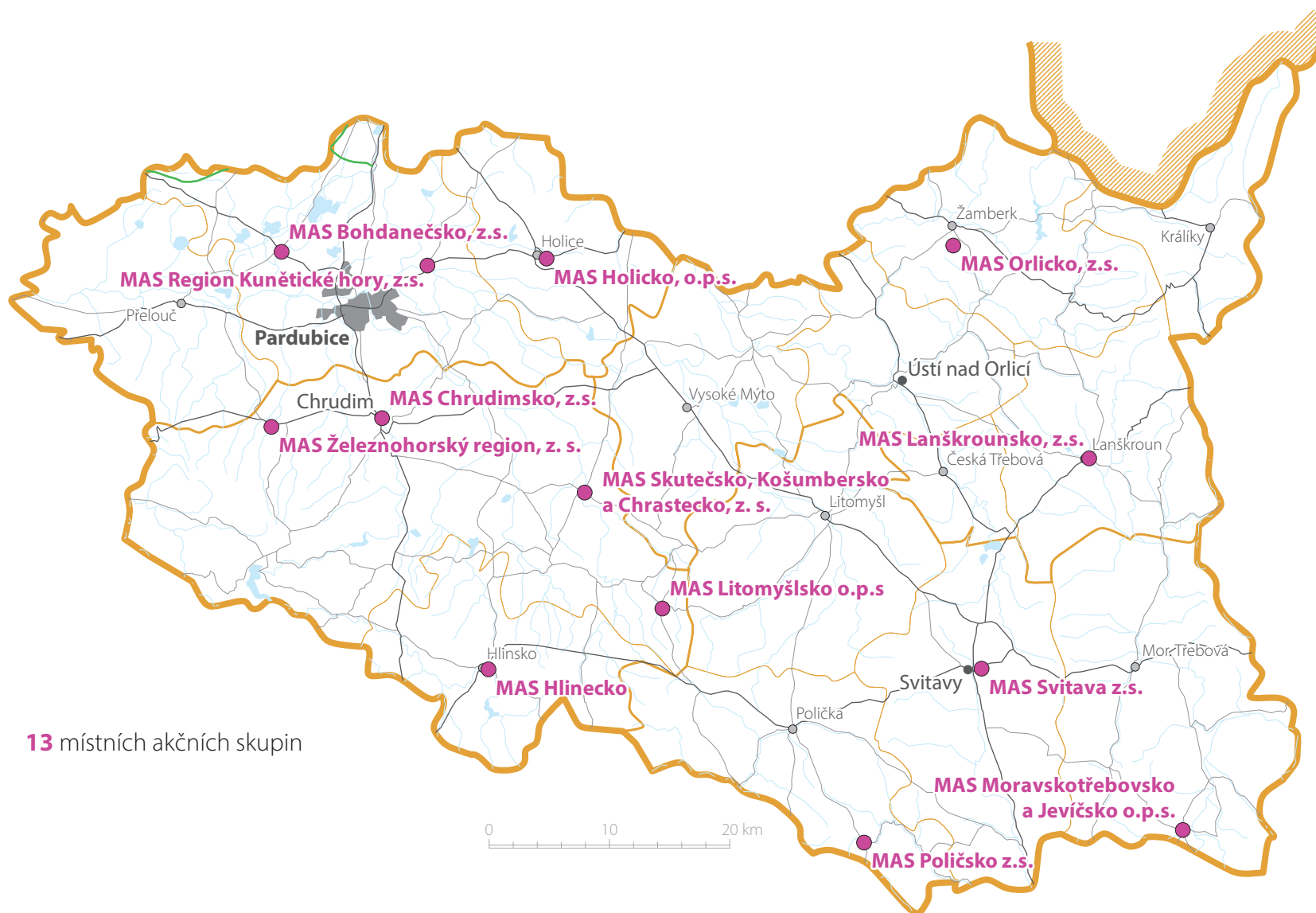

<https://muni.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=0d587bc3e7f646d78bb4389c332db1fd>

5.2 MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINY

Na území Pardubického kraje aktuálně působí 13 místních akčních skupin (MAS), které sdružují místně příslušné obce, příspěvkové a neziskové organizace, podnikatelské subjekty i aktivní občany. Cílem MAS je přinést do regionu finanční prostředky z evropských a národních programů na podporu místního rozvoje. Většina MAS pomáhá mateřským a základním školám s čerpáním tzv. šablon z OP VVV. Další významnou úlohou MAS je podpora zvýšení zaměstnanosti v kraji a rozvoj aktivit vedoucích ke zvýšení uplatnění pracovníků dle potřeb místních firem.

Více najdete na <http://pardubicky.nsmascr.cz/o-nas/>.

13 místních akčních skupin

kapitola 6 **PRACOVNÍ PŘÍLEŽITOSTI A KARIÉROVÉ PORADENSTVÍ PRO OSOBY S TĚŽKÝM ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM V KRAJI**

6.1 Úřady práce a Informační poradenská střediska

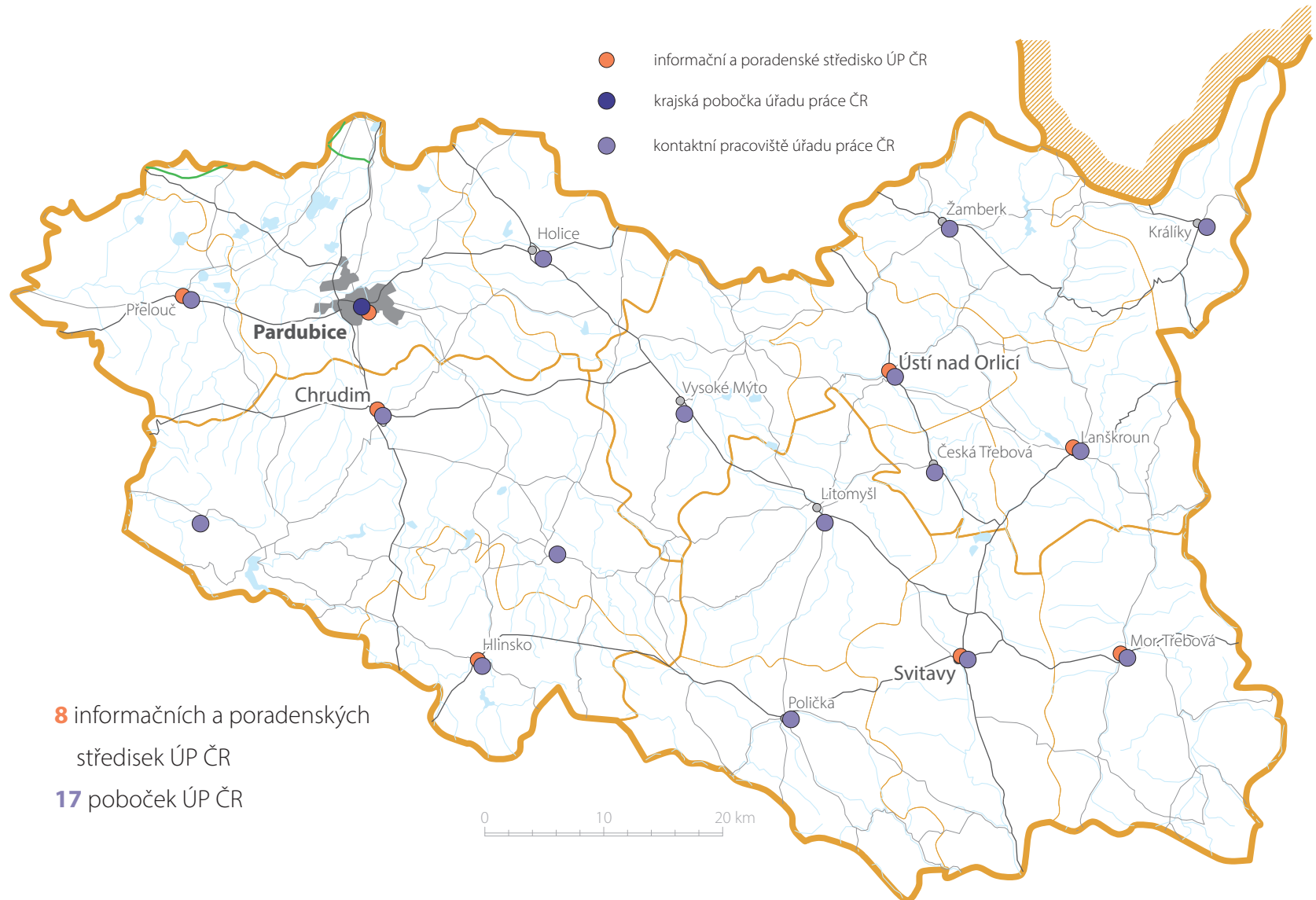
6.2 Sociální podniky

6.3 Deset největších zaměstnavatelů v kraji

6.1 ÚŘADY PRÁCE A INFORMAČNÍ PORADENSKÁ STŘEDISKA

Informační a poradenská střediska (IPS) jsou v Pardubickém kraji zastoupena v 8 městech. Kromě krajského města Pardubice je nalezneme také v Přelouči, Chrudim, Ústí nad Orlicí, Lanškrouně, Moravské Třebové, ve Svitavách a v Hlinsku. Jsou to města s minimálním počtem obyvatel nad 9 000. Pokrytí chybí převážně ve střední části Pardubického kraje, ve městech Vysoké Mýto a Litomyšl. Zastoupení informačních a poradenských středisek je nízké také v okrajových částech Pardubického kraje, ve městech Králíky, Žamberk, Polička, Heřmanův Městec, Holice a Choceň. V oblastech, kde chybí zastoupení IPS, lze suplovat IPS ze sousedních krajů.

Popis náplně práce IPS včetně kontaktních údajů najdete na <https://www.uradprace.cz/informacni-poradenske-stredisko-cb>.

8 informačních a poradenských středisek ÚP ČR

17 poboček ÚP ČR

6.2 SOCIÁLNÍ PODNIKY

Počet Sociálních podniků v Pardubickém kraji je 8. Sociální podniky se vyskytují v 11 městech rozmístěných převážně ve střední a jižní části kraje. Sever je kromě města Chrudim bez pokrytí. Sociální podniky jsou v Pardubickém kraji zastoupeny těmito zřizovateli: Kruh zdraví – alternativní jídelna v Chrudimi; Fashion for help v Chrudimi, Svitavách, Hlinsku, Bystrém; Ergotep, družstvo invalidů v Proseči; Rettigovka v Litomyšli; Biobýt v Chotěnově; Handi Help, s.r.o. v Lanškrouně; Naproti, o.p.s.- Laskavárna v Moravské Třebové; Květná Zahrada, z.ú. v Květné. Sociální podniky se zaměřují na – gastronomii; prodej textilu; e-shopy; biopotravinu; kavárny; sociální služby a jiné.

25 sociálních podniků

6.3 DESET NEJVĚTŠÍCH ZAMĚSTNAVATELŮ v KRAJI

Ve sledovaném kraji je 10 největších zaměstnavatelů rozmístěno převážně v jižní části kraje. Současně je však téměř polovina zaměstnavatelů soustředěna kolem města Pardubice. Všichni zaměstnavatelé (kromě Nemocnice Pardubického kraje, a.s.) jsou technického a výrobního zaměření. Iveco Czech Republic, a. s. se sídlem v Pardubicích, Autoneum CZ s.r.o. se sídlem v Chocni a KIEKERT-CS, s.r.o. v Přelouči jsou zaměřeny na automobilový průmysl. AVX Czech Republic s.r.o. v Lanškrouně, OEZ s.r.o. v Letohradě, Foxconn European Manufacturing Services s.r.o. v Pardubicích a FOXCONN CZ s.r.o. v Pardubicích se orientují na výrobu počítačových a elektronických zařízení. SAINT-GOBAIN ADFORS CZ s.r.o. v Litomyšli se zaměřuje na výrobu stavebních materiálů. Synthesia, a.s. v Pardubicích spadá do oblasti výroby chemikálií.

ZÁVĚR

Analýza znázorňuje geografické umístění škol vzdělávajících žáky s těžkým postižením a podpůrných poradenských služeb pro jejich žáky v Pardubickém kraji. Dále uvádí geografické rozmístění vybraných sociálních služeb, které jsou zásadní pro zachování kvality života těch osob s těžkým postižením, které nenajdou uplatnění na trhu práce.

Data týkající se školství jsou aktuální k lednu 2022. Jejich zdrojem byly kromě rejstříku škol zejména školní webové stránky. Bylo poměrně komplikované zjistit všechna uváděná data, neboť struktury webových stránek jednotlivých škol nejsou samozřejmě totožné. v další fázi sběru dat bylo proto využito místní znalosti odborníků z jednotlivých regionů. Snahou autorů bylo zajistit co nejvyšší počet relevantních dat, přesto je možné, že v některých jednotlivostech nemusí být data úplná.

Za zajištění informací týkajících se sociálních služeb v jednotlivých krajích patří poděkování především metodikům Center tranzitní podpory v jednotlivých krajích. Analytickou činností, kombinující práci s oficiální databází registru poskytovatelů sociálních služeb, rešerše oficiálních webových stránek daných služeb i telefonické kontaktování, se jim podařilo vybrat a představit přehled pouze těch služeb, které jsou v daném kraji osobám s těžkým postižením přímo určeny. Vzhledem k dynamičnosti služeb poskytovaných v této oblasti se mohou i zde objevit dílčí nesrovnalosti.

Za informace týkající se služeb poskytovaných neziskovými organizacemi děkujeme především Mgr. Markétě Nešporové a jejím kolegům z Odboru pro sociální začleňování MMR ČR.

Data týkající se zaměstnanosti osob s těžkým postižením byla získána na základě úzké spolupráce s vybranými pracovníky Úřadu práce ČR, jimž patří naše velké poděkování. Mapa sociálních podniků byla sestavena na základě volně dostupného adresáře (<https://ceske-socialni-podnikani.cz/>) sociálních podniků v ČR s následným kontaktování každého z nich. Díky tomu vznikl unikátní soubor jen těch sociálních podniků, které poskytují podporu osobám s těžkým postižením. I přes všechny dílčí nedostatky, které se mohly v tak širokospektrálním zaměření analýz napříč mnoha resorty vyskytnout, věříme, že předkládaná Analýza přinesla plastický informačně-geografický obraz možností a služeb, které lze osobám s těžkým postižením v Pardubickém kraji nabídnout.

Kolektiv autorů